

EUROOPA KOHTU OTSUS

21. veebruar 1973*

Kohtuasjas 6/72,

EUROPEMBALLAGE CORPORATION, Brüssel (Belgia), ja CONTINENTAL CAN COMPANY INC, New York (USA), keda esindavad Stuttgardi advokatuuri liikmed Alfred Gleiss, Helmuth Lutz, Christian Hootz, Martin Hirsch ja partnerid ning Pariisi kohtu advokaat Jean Loyrette, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Georges Reuteri advokaadibüroo, 7 avenue de l' Arsenal,

hagejad,

versus

Euroopa Ühenduse Komisjon, keda esindavad õigusnõustajad Bastiaan Van Der Esch ja Jochen Thiesing, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, õigusnõustaja Emile Reuteri büroo, 4 Boulevard Royal,

kostja.

Teema

Taotlus tühistada Euroopa Komisjoni 9. detsembri 1971. aasta otsus seoses asutamislepingu artikli 86 rakendamisega kohtuasjas „IV/26811 – Europemballage Corporation“ (EÜT 1972, L 7).

Õiguslik alus

1. Hagimenetluses, mis on algatatud 9. veebruaril 1972. aastal, taotlesid hagejad Euroopa Komisjoni 9. detsembri 1971. aasta otsuse tühistamist põhjendusega, et Continental Can Company Inc. (edaspidi: Continental) on umbes 80% aktsiate ja võlakirjade omandamisega äriühingus Thomassen and Drifver-Verblifa N. V. (edaspidi: TDV) Europemballage Corporation'i (edaspidi: Europemballage) kaudu rikkunud EMÜ asutamislepingu artiklit 86.

A – Haldusmenetluse puudulikkusest

2. (a) Hagejad väidavad, et vaidlustatud otsus on ekslik seetõttu, et Continentalile ei antud võimalust väljendada haldusmenetluses oma seisukohta kooskõlas nõukogu määruse nr 17/62 artikliga 19 ning komisjoni määruse nr 99/63 artikliga 7. Seetõttu väideti, et otsuse tegemisel rikuti õigust saada ära kuulatud.

3. On tuvastatud, et 14. mail 1970. aastal oma esindajate kaudu saadetud kirjas palusid hagejad komisjonil, kes oli varasemalt adresseerinud oma päringud TDV aktsiate ja võlakirjade omandamise kohta Continentalile, pöörduda edaspidi Europemballage'i poolde. Samuti nähtub hagejate poolt esitatud protokollist 21. septembril 1971. aastal aset leidnud poolte ärakuulamise kohta, et sellel ärakuulamisel osales teiste seas ka hr Charles B. Stauffer, kes esines mõlema hageja juhatuse liikmena. Nendest ajaoludest nähtub, et Continentalil on olnud võimalus esitada haldusmenetluses oma argumendid.

4. (b) Ühtlasi väidavad hagejad, et 15. märtsil 1971. aastal toimunud vastuväidete esitamisel ei antud piisavalt võimalusi põhjenduste esitamiseks, kuna komisjon on lihtsalt esitanud oma vastuväited põhjendusi mainimata. Ka otsuses olid põhjendused esitatud ebapiisavalt, kuna seal korraldi 15. märtsil 1971. aastal esitatud vastuväiteid, arvestamata vastaspoolte vastust 9. augustist 1971, ning selles ei mainitud põhjendusi, millele esitatud vastuväited tuginesid.

* Kohtumenetluse keel: saksa.

5. Mis puudutab esimest väidet, siis määruse nr 99/63 artikkel 4 ütleb, et komisjon peab otsuste tegemisel võtma arvesse vaid neid vastuväiteid, mille suhtes on adressaadil olnud võimalus oma arvamust avaldada. Esitatud vastuväited täidavad seda nõuet, kuna nendes on küll lühidalt, kuid selgelt ära toodud olulised asjaolud, millele komisjon oma seisukohtades toetub. Oma 15. märtsi 1971. aasta teates esitas komisjon selgelt need olulised asjaolud, millele tema vastuväited tuginesid, ning näitas ära Continentali turgu valitseva seisundi ulatuse ja selle seisundi kuritarvitamise viisi. Seega on kriitika vastuväidete esitamise aadressil põhjendamatu.

6. Mis puudutab teist väidet, siis on komisjon mõõndavasti kohustatud oma otsust põhjendama, kuid ei pea lükkama ümber kõiki haldusmenetluse käigus esitatud põhjendeid.

7. (c) Hagejad toovad välja formaalse vea vaidlustatud otsuses, kuna haldusmenetluse pealkirjaks on Euroopa Ühenduse 8. jaanuari 1972. aasta teatajas „Continental Can Company“ samas kui prantsuskeelse versiooni – ainus autentne versioon – pealkiri on „Europemballage Corporation“.

8. See asjaolu ei saa aga Continentali ja Europemballage'i vahelisi majanduslikke ja juriidilisi sidemeid arvestades mõjutada vaidlustatud meetme kehtivust.

9. (d) Edasi väidavad hagejad, et vaidlustatud otsus oli ekslik, kuna Continentalit ei teavitatud sellest nõuetekohaselt. Kõnealune äriühing oli saanud komisjonilt 1971. aasta detsembris ühe või kaks kirja posti teel, kuigi otsusest oleks pidanud teada antama diplomaatilisi kanaleid pidi.

10. Otsuse teade loetakse asutamislepingu tähenduses nõuetekohaselt esitatuks, kui see jõuab adressaadini ja võimaldab tal selle teatavaks võtta. Käesoleval juhul see nii ka oli, sest vaidlustatud otsus tegelikult jõudis Continentalini ning Continental ei saa kasutada ära oma keeldumist selle teatavaks võtmisest teate kehtetuks lugemise eesmärgil.

(e) Viimaseks väidavad taotlejad, et komisjon rikkus Euroopa Majandusühenduse keelesüsteemi reguleeriva Euroopa Nõukogu määruse nr 1/58 artiklit 3, nimetades vaidlustatud otsuse originaalversiooniks prantsuskeelset versiooni saksakeelse asemel.

12. Ülalnimetatud määruse artikli 3 järgi peavad ühenduse mis tahes organi poolt liikmesriigi jurisdiktsioonile allutatud isikule edastatavad kirjalikud dokumendid olema koostatud selle riigi keeles. Kuna taotlejate registreeritud asukoht on kolmandas riigis, tuli käesoleval juhul otsuse keele valikul lähtuda hagejate ning ühenduse ühe või teise liikmesriigi vahelistest sidemetest ühisturul. Europemballage oli avanud büroo Brüsselis ja esitanud haldusmenetluses oma kirjalikud tähelepanekud prantsuse keeles. Välja toodud faktilistest asjaoludest ei ilmne, et prantsuse keele valimisega otsuse ametlikuks keeleks oleks rikutud nõukogu määruse nr 1/58 artiklit 3.

13. Seetõttu tuleb formaalsetele vigadele rajanevad taotlused haldusmenetluses rahuldamata jätta.

B – Komisjoni pädevusest

14. Hagejad väidavad, et rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtete kohaselt ei allu Continental kui äriühing, mille registreeritud asukoht asub väljaspool ühisturgu, ei Euroopa Komisjoni halduspädevusele ega Euroopa Kohtu pädevusele. Seetõttu väidetakse, et komisjon pole pädev kuulutama välja vaidlusalust otsust Continentali kohta ega andma talle selle otsuse punktis 2 sisalduvaid juhiseid. Lisaks ei tohiks ebaseaduslikku tegevust, mille vastu komisjon menetluse algatas, seostada otseselt mitte Continentali, vaid Europemballage'iga.

15. Hagejad ei saa vastu vaielda sellele, et Europemballage, mis asutati 20. veebruaril 1970, on Continentali tütarettevõtte. Asjaolu, et sellel tütarettevõttel on eraldiseisev juriidiline isik, pole piisav selleks, et välistada võimalust seostada tema tegevust emaettevõttega. See kehtib eriti neil juhtudel, kus tütarettevõtte ei otsusta oma turukäitumist iseseisvalt, vaid lähtub selle põhialustes emaettevõtte juhistest.

16. Kindel on, et Continental ajendas Europemballage'i tegema TDV aktsionäridele Hollandis ülevõtupakkumist ning võimaldas selleks vajalikud vahendid. 8. aprillil 1970 omandas Europemballage selle hetke seisuga talle pakutud TDV aktsiad ja võlakirjad. Seega ei tule tehingut, mille alusel komisjon tegi oma vaidlusaluse otsuse, seostada mitte ainult Europemballage'iga, vaid eelkõige Continentaliga. Ühenduse õigust kohaldatakse omandamisele, mis mõjutab ühenduse turutingimusi. Asjaolu, et Continentali registreeritud asukoht ei ole

liikmesriigi territooriumil, pole piisav selleks, et välistada tema suhtes ühenduse õiguse kohaldamine.

17. Seega tuleb jätta rahuldamata taotlus, mis tugineb pädevuse puudumise väitele.

C — Asutamislepingu artikli 86 ning turgu valitseva seisundi kuritarvitamise kohta

18. Komisjoni 1971. aasta 9. detsembri otsuse artiklites 1 ja 2 süüdistatakse Continental Can'i EMÜ asutamislepingu artikli 86 rikkumises, sest ta kuritarvitas oma turgu valitsevat seisundit, mille ta oli saavutanud Brunswickis asuva Schmalbach-Lubeca-Werke AG (edaspidi: SLW) kaudu liha-, lihatoodete, kala- ja koorikloomade kergmetallist ning klaasist purkide metallsulgurite ühisturul. Artikli 1 kohaselt seisneb turgu valitseva seisundi kuritarvitamine selles, et Continental omandas 1970. aasta aprillis oma tüdarettevõtte Europembellage kaudu ligikaudu 80% TDV aktsiastest ja võlakirjadest. Sellega põhimõtteliselt kaotati konkurents ülalnimetatud kergmetallpurkide turul olulisel osal ühisturust.

19. Hagejad on seisukohal, et oma otsusega, mis põhines EMÜ asutamislepingu artikli 86 valel tõlgendusel, üritab komisjon kehtestada kontrolli ettevõtjate ühinemise üle, ületades sellega oma volitusi. Selline katse läheb vastuollu asutamislepingu autorite kavatsusega, mis tuleb selgelt esile mitte ainult artikli 86 sõnasõnalisest tõlgendusest, vaid ka EMÜ asutamislepingu ja liikmesriikide seadusesätete võrdlusest. Seda järeldust kinnitavad ka artiklis 86 toodud näited turgu valitseva seisundi kuritarvitamise kohta, kuna need näitavad, et asutamislepingus on peetud silmas vaid sellist tegevust, mis mõjutab turgu ja on kahjulik tarbijatele või kaubanduspartneritele. Lisaks nähtub artiklist 86, et turgu valitseva seisundiga seotud majandusvõimu kasutamist võib käsitleda turgu valitseva seisundi kuritarvitamisena üksnes siis, kui see loob vahendid, mille abil seisundit kuritarvitatakse. Kuid ettevõtjate struktuurimeetmed, näiteks turgu valitseva seisundi kindlustamine ühinemise teel, pole asutamislepingu artikli 86 tähenduses käsitletavad turgu valitseva seisundi kuritarvitamisena. Seega on vaidlustatud otsus tühine, kuna sellel puudub nõutud õiguslik alus.

20. Asutamislepingu artikli 86 lõige 1 ütleb: „Turgu valitseva seisundi kuritarvitamine ühe või enama ettevõtja poolt ühisturul või selle olulisel osal on keelatud kui ühisturuga kokkusobimatu ulatuses, milles see võib kahjustada liikmesriikide vahelist kaubandust“. Küsimus on selles, kas sõna „kuritarvitamine“ artiklis 86 viitab vaid ettevõtjate niisugusele tegevusele, mis võib avaldada otsest negatiivset mõju turule ning tuua kahju tootmisele või müügile, ostjatele või tarbijatele, või viitab ta ka muutustele ettevõtjate struktuuris, mis halvavad konkurentsi suurel osal ühistrust.

21. Ettevõtja struktuuriga seotud meetmete eristamine ühisturule negatiivset mõju avaldavast tegevusest ei saa olla määrav, kuna iga struktuurimuutus võib mõjutada turutingimusi, kui see suurendab ettevõtja suurust ja majandusvõimu.

22. Et sellele küsimusele vastata, tuleb vaadata nii artikli 86 olemust, üldist ülesehitust ja sõnastust kui ka asutamislepingu süsteemi ja eesmärgi. Neid probleeme ei saa seega lahendada kõnealuse artikli ja ESTÜ asutamislepingu teatud sätete võrdlemise teel.

23. Artikkel 86 on osa peatükist, mis on pühendatud ühenduse konkurentsipoliitika ühisreeglitele. See poliitika põhineb asutamislepingu artikli 3 alapunktil f, mille kohaselt peab ühenduse tegevus hõlmama sellise süsteemi loomist, mis tagab konkurentsi mittekahjustamise ühisturul. Hagejate väide, et mainitud säte sisaldab pelgalt õigusliku tähenduseta üldist programmi, eirab tõsiasja, et artikkel 3 peab tema poolt seatud eesmärkide taotlemist hädavajalikuks ühenduse ülesannete täitmise jaoks. Mis aga puudutab alapunkti f nimetatud eesmärki, siis selle tõlgendamine on täpsemalt reguleeritud asutamislepingu mitmes sättes.

24. Kui aga artikli 3 alapunkt f sätestab sellise süsteemi loomise, mis tagab ühisturul ausa konkurentsi, siis see nõuab *a fortiori*, et konkurentsi ei tohi kõrvaldada. See nõue on nii oluline, et ilma selleta oleks mitu asutamislepingu sätet mõttetud. Pealegi vastab see asutamislepingu artikli 2 ettekirjutusele, mille kohaselt on ühenduse üheks ülesandeks „edendada majandustegevuse harmoonilist arengut kogu ühenduses“. Seega on konkurentsipiirangud, mida asutamisleping teatud tingimustel lubab asutamislepingu eri eesmärkide ühtlustamiseks, kitsendatud artiklite 2 ja 3 nõuetega. Nende kitsenduste eiramine kätkeb riski, et konkurentsi nõrgenemine läheb vastuollu ühisturu eesmärkidega.

25. Et kaitsta asutamislepingu artiklites 2 ja 3 esitatud põhimõtteid ja saavutada seal kehtestatud eesmärgid, on sätestatud artiklid 85 ja 90 ettevõtjate suhtes kohaldatavad üldised reeglid.

Artikkel 85 puudutab ettevõtjate vahelisi kokkuleppeid, ettevõtjate ühenduste otsuseid ja kooskõlastatud tegevusi ning artikkel 86 puudutab ühe või enama ettevõtja ühepoolset tegevust. Artiklid 85 ja 86 üritavad saavutada sama eesmärki eri tasanditel, nagu näiteks tõhusa konkurentsi tagamist ühisturul. Konkurentsi piiramine, mis on keelatud juhul, kui see tuleneb artiklis 85 kirjeldatud käitumisest, ei saa muutuda lubatavaks asjaolul, et niisugune käitumine aitab saavutada edu turgu valitseva ettevõtja mõjul ning lõpeb asjaomaste ettevõtjate ühinemisega. Selgepiiriliste sätete puudumisel ei saa eeldada, et asutamisleping, mis keelab artiklis 85 tavapäraste ettevõtjate ühenduste teatud otsused, mis piiravad konkurentsi, kuid ei kõrvalda seda, lubab artiklis 86 saavutada ettevõtjatel ühinemise järel selline turgu valitsev seisund, mis muudab kõik tõsised konkurentsivõimalused olematuks. Selline erinev õiguslik käsitlus oleks vastuolus konkurentsivõimega tervikuna, ohustades ühisturu nõuetekohast toimimist. Kui artiklis 85 sätestatud keeldude vältimiseks piisaks nii tihedate sidemete loomisest ettevõtjate vahel, et nad pääseksid artiklis 85 sätestatud keelust ilma artikli 86 reguleerimisalasse sattumata, siis oleks vastuolus ühisturu põhiprintsiipidega lubatud ühisturu olulise osa jaotamine. Asutamislepingu autorite kavatsus säilitada turul tegelik või potentsiaalne konkurents ka niisugustel juhtudel, kus konkurentsi piiramine on lubatud, on sõnaselgelt väljendatud asutamislepingu artikli 85 lõike 3 alapunktis b. Artikkel 86 ei sisalda sama sõnaselgeid sätteid, kuid see on selgitatav asjaoluga, et erinevalt artikli 85 lõikest 3 ei tee selles kehtestatud turgu valitsevate seisundite süsteem keelule ühtki erandit. Sellise süsteemi puhul tuleneb kohustus järgida asutamislepingus, kuid iseäranis selle artikli 3 alapunktis f sätestatud põhieesmärgi, nende eesmärkide kohustuslikkusest. Igal juhul ei saa artikleid 85 ja 86 tõlgendada nii, et nad on teineteisega vastuolus, kuna nad teenivad ühte eesmärki.

26. Nende kaalutluste valguses tuleb artiklis 86 sätestatud tingimust tõlgendada selliselt, et keelu kohaldamisalasse sattumiseks peab turgu valitsevat seisundit kuritarvitama. See säte kirjeldab teatud kuritarvitamise juhte, mille ta keelustab. Loetelus on esitatud üksnes näited, mitte asutamislepinguga keelatud turgu valitseva seisundi kuritarvitamise juhtude ammendav loetelu. Nagu nähtub ka artikli 86 lõike 2 alapunktidest c ja d, on selle sätte eesmärgiks keelustada mitte ainult selline tegevus, mis võib tarbijaid otseselt kahjustada, vaid ka niisugune tegevus, mis on tarbijatele kahjulik selle tegevuse mõju kaudu tõhusa konkurentsi struktuurile, nagu on märgitud asutamislepingu artikli 3 alapunktis f. Seega võib turgu valitseva seisundi kuritarvitamine leida aset juhul, kui turgu valitsev ettevõtja tugevdab oma seisundit nii, et saavutatud valitsev seisund kammitseb olulisel määral konkurentsi ehk teisisõnu jäävad turule vaid ettevõtjad, kelle käitumine sõltub turgu valitseva ettevõtja käitumisest.

27. Arvestades EMÜ asutamislepingu artikli 86 tähendust ja ulatust, pole tähtsust hagejate poolt tõstatatud küsimusel põhjusliku seose kohta turgu valitseva seisundi ja selle kuritarvitamise vahel, mis nende arvates peab olemas olema, kuna ettevõtja seisundi tugevdamist võib käsitleda turgu valitseva seisundi kuritarvitamisena ning see on asutamislepingu artikliga 86 keelatud sõltumata selle saavutamiseks kasutatud vahendi testija tehtud toimingutest, kui sellel on ülalkirjeldatud mõju.

D – Otsuse põhjustuses esitatud asjaoludest

28. Komisjon tugines oma otsuse tegemisel muu hulgas teesile, et enamusosaluse omandamine konkureerivas äriühingus turgu valitseva ettevõtja või ettevõtjate rühma poolt võib teatud asjaoludel olla käsitletav selle seisundi kuritarvitamisena. Komisjoni sõnul on selliseks juhaks olukord, kus turgu valitsev ettevõtja tugevdab oma seisundit ühinemise kaudu nii, et tegelik või potentsiaalne konkurents asjaomaste kaupade turul on ühisturu olulisel osal kõrvaldatud.

29. Kui süüst olenemata saab turgu valitseva seisundi kuritarvitamisena vaadelda olukorda, kus ettevõtjal on nii turgu valitsev seisund, et asutamislepingu eesmärkidest saab kõrvale hiilida muudatuse tegemisega tarnestruktuuris, mis tõsiselt ohustab tarbijate tegevusvabadust, siis selline olukord on tingimata olemas, kui peaaegu kogu konkurents kõrvaldatakse. Selline kitsas eeltingimus nagu kogu konkurentsi kõrvaldamine ei pea ilmingimata igal juhul olemas olema. Kuid komisjon, tuginedes oma otsuses niisugusele konkurentsi kõrvaldamisele, pidi esitama õiguslikult piisavad põhjendused või vähemalt tõestama, et konkurents oli niivõrd halvatud, et ülejäänud konkurendid ei suutnud enam piisavat vastukaalu anda.

30. Et õigustada oma teesi, vaatles komisjon vaidlusaluse ühinemise tagajärgi eri vaatenurkadest. Seetõttu tuleb eristada otsuse põhjustuses nelja olulist tahku:

- (a) ühinenud ettevõtjate praegune turuosa asjaomaste toodete turul,
- (b) ühinemise teel loodud uue üksuse suurus võrrelduna teiste potentsiaalsete konkurentide suurusega antud turul,
- (c) ostjate majandusjõud võrrelduna eelnimetatud uue üksusega ning
- (d) kas samade toodete tootjate, kes asuvad geograafiliselt kaugelasuvatel turgudel, või teiste ühisturul asuvate tootjate poolt potentsiaalselt osutatav konkurents.

Neid erinevaid tegureid vaadeldes põhineb otsus ühelt poolt väga suurel turuosal, mis on SLW-I metallpurkide turul, turule jäävate konkurentide nõrgal konkurentsipositsioonil, enamiku tarbijate majandusnõrkusel võrrelduna eelnimetatud uue üksusega ning mitmel õiguslikul ja faktilisel seosel Continentali ja potentsiaalsete konkurentide vahel, ning teiselt poolt finants- ja tehnilistel raskustel, mis tekivad tugevalt koondunud turule sisenemisel.

31. Hageja vaidlustab nende andmete täpsuse, millele komisjon oma otsuses tugineb. Metallpurkide turul 70–80 protsendini, kala- ja koorikloomade tarvis mõeldud purkide turul 80–90 protsendini ning metallsulgurite (v.a. korkide) turul 50–55 protsendini ulatuvast SLW turuosast, mis on pealegi liiga suur ja kostja poolt tõendamata, ei saa järeldada, et see äriühing oleks metallpurkide turul turgu valitsevas seisundis. Lisaks välistas otsus võimaliku konkurentsi asendustoodete (klaas- ja pabertaara) poolt, tuginedes põhjustele, mis ei kannata uurimist. Seetõttu on hagejate arvates tegeliku ja võimaliku konkurentsi ning tarbijate väidetavalt nõrga seisundi kohta tehtud avaldused asjakohatud.

32. SLW turgu valitseva seisundi ning vaidlusaluse ühinemise tagajärgede hindamisel on olulise tähtsusega asjaomase turu määratlus, kuna konkurentsivõimalusi saab hinnata vaid kõnealuste toodete nende omaduste põhjal, mis muudavad need tooted eriti sobivaks jäiga nõudluse rahuldamiseks ning on vaid väiksel määral asendatavad teiste toodetega.

33. Selles kontekstis käsitlevad otsuse teise osa sissejuhatuse punktid 5 ja 7 lihatoodete pakendamiseks mõeldud kergmetallpurkide turgu, mereandide pakendamiseks mõeldud kergmetallpurkide turgu ning toidupakenditööstusele mõeldud metallsulgurite (v.a. korkide) turgu, mida väidetavalt valitseb SLW ja kus vaidlusalune ühinemine ähvardab kaotada konkurentsi. Otsus aga ei täpsusta, kuidas need turud teineteisest erinevad, mistõttu tuleb neid vaadelda eraldi. Samuti ei öelda midagi selle kohta, kuidas erinevad need turud kergmetallpurkide üldisest turust, nagu puu- ja juurviljade, kondenspiima, oliiviõli, puuviljamahlade ja keemilis-tehniliste toodete jaoks mõeldud kergmetallpurkide turg. Selleks, et turg oleks eristatav, peavad vastavad tooted olema üksikult iseloomustatavad mitte pelgalt tööga, et neid kasutatakse teatud toiduainete pakendamiseks, vaid toodetele eriomaste omadustega, mis muudavad nad selleks otstarbeks eriti sobivaks. Järelikult ei saa valitsev seisund liha-kalatoodete pakendamiseks mõeldud kergmetallpurkide turul olla määravaks seni, kuni pole tõestatud, et konkurendid teistest kergmetallpurkide turusektoritest pole suutelised sisenema turule lihtsa ümberkujundamise teel piisavalt tugevana selleks, et luua arvestatav vastukaal.

34. Pealegi sisaldab otsus viiteid, mis annavad alust kahelda, kas nimetatud kolme turgu tuleb käsitleda kergmetallpurkide teistest turgudest eraldi, ning millest pigem järeldub, et nad on osa suuremast turust. Otsuse põhjendava osa esimeses osas, kus alapunkti j all käsitletakse SLW peakonkurente Saksamaal ning TDV peakonkurente Beneluxi maades, mainitakse Saksa ettevõtjat, kellele kuulub SLWst suurem osa puu- ja juurviljade tarvis mõeldud kergmetallpurkide turul, ning ühte teist ettevõtjat, kes tarnib 38–40 protsenti Saksamaal nõutud korkidest. See näib kinnitavat, et liha- ja kalatoodete pakendamiseks mõeldud metallpurkide tootmist ei saa käsitleda eraldi muuks otstarbeks mõeldud metallpurkide tootmisest ning et metallist kinnitusvahendite puhul ei saa arvestamata jätta kõrke. Lisaks ei piirdu otsus asendustoodete poolt pakutavat võimalikku konkurentsi käsitledes otsuse teise osa punktis 12 vaid kolme asjaomase turuga, vaid ta käsitleb ka muuks otstarbeks mõeldud kergmetallpurkide turgu; seejuures märgitakse, et need purgid on muust materjalist valmistatud taaraga asendatavad vaid osaliselt. Tõsiasi, et komisjon ei suutnud selle väite juurde jääda menetluse käigus hagejate poolt esitatud asjaolusid arvestades, tõestab juba iseenesest, kui vajalik on asjaomase turu piisav määratlemine, et oleks võimalik mõõta sellel turul tegutsevate ettevõtjate turuvõimu üksteise suhtes.

35. Kuna otsuses puuduvad andmed liha- ja kalatoodete pakendamiseks mõeldud metallpurkide ning metallsulgurite (v.a. korkide) eriomaduste kohta, mille põhjal need tooted moodustaksid

eraldi turud, mida valitseks sellel turul suurima turuosaga tootja, siis iseloomustab otsust ebakindlus, mis omakorda mõjutab teisi avaldusi, millest on otsuses järeldatud tegeliku või potentsiaalse konkurentsi puudumist kõnealusel turul. Mis aga puudutab konkurentsi teiste metalltaara tootjate poolt, siis väitis komisjon menetluse käigus kohtus, et Continental litsentsisaajad „leppisid kokku konkurentsipiirangutes niinimetatud turuinfosüsteemi raames ... , mida on kirjeldatud punktis D 4 b”, kuid väidab teisalt, et TDSil ja SLW-I oli „võimalus asuda teineteisega konkureerima.” Põhjendava osa punktis 19 esitatud väide selle kohta, et teatud tootjate tehased Saksamaaga piirnevates riikides asusid enamikest Saksa tarbijatest liiga kaugel, mis ei võimaldanud viimastel valida neid tootjaid alaliseks tarneallikaks, pole tõendatud. Lisaks on seda väidet raske ühitada punktis 25 (a) esitatud väitega, et tühja taara transpordil on suhteliselt suure taara kasumlikuks veokauguseks 150–300 kilomeetrit ja väiksema taara puhul 500–1000 kilomeetrit. Pealegi pole transpordikulude olulist tähtsust metallsulgurite puhul vaidlustatud.

36. Mis aga puudutab nende suurtarbijate poolt osutatavat konkurentsi, kes on suutelised ise endale metallpurke tootma, siis on otsuse punktis 18 väidetud, et selline konkurents ei tule kõne alla seoses suurte investeeringute ja Continentali kontserni tehnilise eduga kõnealusel vallas. Samal ajal on punkti 3 alapunkti j viimases lõigus öeldud, et Belgia turul toodab Marie Thumas Cannery oma tütaretevõtja Eurocan kaudu metallpurke nii oma tarbeks kui ka müügiks teistele tarbijatele. See vastuolo on järjekordne viide komisjoni ebakindlusele asjaomase turu või turgude määratlemisel. Otsuse põhjendava osa punkti 30 alapunktis e on öeldud, et „endale metallpurke tootvad ettevõtjad ei tooda rohkem, kui nad vajavad, ning nad pole tühjade metallpurkide tarnijad, välja arvatud Marie Thumas / Eurocan.” Sellest kõigest võib järeldada, et mõni ettevõtja, kes on hakanud endale ise metallpurke tootma, on suutnud tehnoloogilised raskused ületada, kuid otsus ei sisalda ühtki kriteeriumi niisuguste ettevõtjate konkurentsivõime hindamiseks. Need kaalutlused näitavad uusi vastuolusid, mis samuti mõjutavad vaidlustatud otsuse õiguspärasust.

37. Eeltoodu viib järelduseni, et otsuses pole õiguse mõistmiseks piisavalt ära toodud fakte ja hinnanguid, millel otsus põhineb. Seetõttu tuleb otsus tühistada.

Kohtukulud

38. Kodukorra artikli 69 lõike 2 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud.

Kostja on kohtuvaidluse kaotanud pool.

Rakendusosa

Euroopa Kohus

käesolevaga:

1. Tühistab komisjoni 9. detsembri 1971. aasta otsuse EMÜ asutamislepingu artiklist 86 tuleneva menetluskorra kohta (IV/26.811 – Europemballage Corporation).
2. Mõistab kohtukulud välja kostjalt.